

Παπαλεόντιος της Φανερωμένης

Ο ΠΡΩΤΟΜΑΡΤΥΡΑΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΤΟ 1821

Φαίνεται πως ο μήνας Απρίλης από την εθνική άποψη έχει για μας τους Κυπρίους μεγαλύτερη βαρύτητα απ' ό,τι συνηθίζουμε να του δίνουμε. Ασφαλώς η 1η του Απρίλη 1955 κατέχει το κέντρο υψηλού νοήματος που λέγεται ξεσήκωμα για λευτεριά. Υψώνεται η μέρα αυτή στη νεότερή μας ιστορία σαν ορόσημο καινούργιου εθνικού και πολιτικού βίου, με απρόβλεπτες στο μέλλον εξελίξεις και συνέπειες. Δεν την υποτιμούμε. Την ζήσαμε με όλα τα κύτταρά μας, ζυμωθήκαμε με αυτή κι αναγεννηθήκαμε.

Ωστόσο, ένας άλλος Απρίλης, ο Απρίλης του 1821, έχει να δείξει ένα άλλο εθνικό περιστατικό, που προηγουόσε το ολοκαύτωμα της 9ης Ιουλίου 1821, όπως το βρίσκουμε γραμμένο στις σελίδες της ιστορίας μας. Το περιστατικό, δεν ξέρω γιατί, λησμονήθηκε και σπάνια το βρίσκεις στη θέση κάποιας υποσημείωσης, σαν ένα δευτερεύον θέμα. Ο Παπά Λεόντιος, εφημέριος της Εκκλησίας Φανερωμένης Λευκωσίας, αποκεφαλίστηκε στη μέση της αγοράς από τους δήμιους του Βαλή. Την ίδια μέρα αποκεφαλίστηκε και δυο μοναχοί με τρεις λαϊκούς. Οι πρόδρομοι αυτοί αποκεφαλισμοί του 21 στην Κύπρο γίνανε πριν από τις 20 του Απρίλη 1821 (ή πριν τις 3 του Μάη με το νέο ημερολόγιο).

Η πληροφορία αυτή βρίσκεται στην εφημερίδα «Notizie del Giorno» της Ρώμης σε μια ανώνυμη ανταπόκριση από τη Ζάκυνθο ημερομηνίας 8 Οκτωβρίου 1821 (νέο ημε-

ρολόγιο) και βασίζεται σ' επιστολές που στείλανε αξιόπιστα πρόσωπα από τη Λάρνακα και φτάσανε αυτές στη Ζάκυνθο στις 16 και 22 Αυγούστου 1821 (νέο ημερολόγιο, δηλ. 3 και 9 Αυγούστου).

Σύμφωνα με την ανταπόκριση αυτή ο απαγχονισμός του Αρχιεπισκόπου Κυπριανού και ο αποκεφαλισμός των τριών τότε μητροπολιτών έγινε στις 8 Ιουλίου (ή 21 Ιουλίου, νέο ημερολόγιο). Αλλά ας αφήσουμε τις λεπτομέρειες των γεγονότων στους ειδικούς ερευνητές.

Ο αποκεφαλισμός του Παπά Λεοντίου, που πρέπει να θεωρηθεί κι ο πρωτομάρτυρας του 21 στην Κύπρο, δείχνει πως ο εφημέριος αυτός θάχε κάποιο όνομα στη Λευκωσία και δε θάταν ένα τυχαίο πρόσωπο. Βρήκανε οι Τούρκοι (από πληροφορίες) ένα βαρέλι πυρίτιδα σ' ένα δωμάτιο της ενοριακής εκκλησίας Φανερωμένης, τάχα κρυμμένο από κάποιο Σάββα, που διέφυγε από τη σύλληψη. Μπορεί όμως στην απόκρυψη να συνέργησε κι ο παπά Λεόντιος, κι η πυρίτιδα νάχε άλλο σκοπό παρά τον εμπορικό.

Μπορούμε να συνδέσουμε τα γεγονότα εκείνα του περασμένου αιώνα με τον καιριο ρόλο που διεδραμάτισε η εκκλησία Φανερωμένης στα σύγχρονα χρόνια; Και χωρίς ποιητική άδεια, όσοι ζήσανε τη θερμότητα του 1955-59, μπορούν να διαισθανθούν ένα τέτοιο σύνδεσμο, ένα πολύ συγενικό παλμό».

ΚΥΠΡΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΗΣ